

milă și o inocență dezgustător de frumoasă. Astfel, cele două cameriste au toate motivele să o urască până la moarte. Personajul capătă identitatea Cruellei De Vil, care adulmecă tot ce vede, care are o viclenie bine ascunsă și care preferă să se poarte ca o pisică atunci când nu dorește să vorbească. Plin de nuanțe, bogat în stări care se schimbă de la o replică la alta, acest prototip al Doamnei, demonstrează performanța actriței .

Spectacolul poate reprezenta imaginea în oglindă a variantei *3 Mecs*? Poate că da, atâta timp cât în ambele variante simbolul scenografic, este oglinda. Poate că aceasta e adevărata imagine a cameristelor. Sau poate că este doar o reflectare a minciunii. Atunci care este adevărata față a cameristelor? Sunt bărbați? Sau femei? Sexul nu mai contează. Regizorul dezvăluie, prin două imagini, adevăratul motiv al pierderii de sine: apariția unei fetițe îmbrăcată într-o rochie albă (Almaya Matei) care, în prima imagine filmică abandonează copilăria, iar în cea de-a doua îl abandonează pe Dumnezeu, renunțând astfel la speranță.

3 Dames a constituit examenul de licență al celor trei studente ale Facultății de Teatru și Film din Cluj-Napoca. Lăudabil efortul și deschiderea regizorului Horațiu Ioan Apan și a direcției teatrului, în a sprijini acest proiect. De altfel, după cum spunea directorul teatrului, Nicoleta Bolcă, există deja planuri îndrăznețe pentru stagiunea viitoare. Așteptăm confirmarea acestora – în speranța că teatrul petroșănean va ieși din conul de umbră în care, s-a aflat.

Teatrul Dramatic „I.D. Sârbu” din Petroșani – 3 Dames după *Cameristele de Jean Genet*. Traducerea, adaptarea și regia artistică: Horațiu Ioan Apan. Asistent regia: Nicolae Vicol. Scenografia: Vioara Bara. Cu: Izabela Badovics (*Doamna*), Nicoleta Niculescu (*Solange*), Oana Liciu-Gogu (*Claire*). Data premierei: 6 mai 2006.

Liviu ORNEA

Muzeul Literaturii Române

TREI NOPTI CU MADOX – „Vezi duhul sfânt făcut sensibil?”

Pentru aniversarea lui Matei Vișniec – 50 de ani, nu-i (de) glumă! –, Muzeul Literaturii Române, a montat, proiect cofinanțat de ARCUB, *Trei nopți cu Madox*. „Iar o șușă”, mi-am zis, destul de sastisit. Și m-am dus, pe 26 iunie, căldură mare, cu inima îndoită, să văd comédia. Și bine-am făcut. Pentru că ce am văzut, deși făcut cu bani puțini, cu decor și recuzită reduse la minimum, nu a fost cătuși de puțin o șușă, ci un foarte frumos spectacol, unul adevărat.

Matei Vișniec are talentul de a spune lucruri grave în texte curgătoare, hazoase, care par ușor de înțeles, știe să vorbească despre moarte și despre Dumnezeu ca despre vecinul de peste drum. Dacă este sau nu un epigon al lui Beckett, cum ricanează unii, are mai puțină importanță. Textele sunt bune, scrise bine, țin și la lectură și la zicere pe scenă, sunt suficient de deschise pentru ca un regizor inteligent să le poată ridica fără a le trăda. Este exact ceea ce a făcut

Mircea Marin, un regizor discret care are știința și experiența lucrului pe texte poetice, suprarealiste, absurde. În *Trei nopți cu Madox* (text care s-a mai jucat în București, la Teatrul de Comedie, în regia lui Dinu Manolache) Mircea Marin a făcut absurdul sensibil – actorilor, în primul rând, apoi și nouă. Dar nu atât de sensibil încât să circumstanțieze excesiv textul, să-l închidă. În lectura lui, textul lui Vișniec propune mai multe feluri de raportare la miracol – aici, un anume Madox ubicuu, care spune fiecăruia exact ce i-ar plăcea să audă și încă ceva în plus. Vedem acceptarea necondiționată, jucată minunat de Constantin Cojocaru (*Sezar*) al cărui chip iluminat radiază bucuria simplă, fericirea de a fi venit în contact cu... nu știe cu ce, „dar a fost frumos“. Constantin Cojocaru joacă aici economic (e un spectacol de rotundă, se stă mult pe scaun), cu gestică redusă la minim, își folosește mai ales fața și vocea, ambele de o uimitoare expresivitate. Ce actor! Îi avem apoi pe cei doi bănuielnici, cei ce văd și nu cred, sau, egoiști, nu pot accepta să împartă bucuria pe care o vor numai pentru ei. Alexandru Georgescu și Mihai Dinvale construiesc un cuplu foarte credibil, adaugă fiecare nuanțe care individualizează două personaje, altfel, destul de înrudite. Alexandru Georgescu, cu modestia și profesionalismul știute, face un barman (*Bruno*) înăcrit de viață, un învins, abia capabil să se mai bucure de ceva, și care nu vrea să cedeze nici un dram din târzia fericire pe care o presimte: decât și la alții, mai bine piară. E cel care se mișcă cel mai mult în spectacol, asigură relația dintre personaje. Iar când spun „face“, vreau să spun că asta joacă (foarte bine) actorul, nu povestesc ce am citit, ci ce am văzut. Mihai Dinvale, foarte stăpân pe mijloacele sale, actor experimentat, autentic fără nici un efort, îi dă replica ușor visător, face cumva trecerea între neîncrederea agresivă a lui Bruno și deschiderea totală a lui Sezar, echilibrează contrariile. Ultimul intrat în scenă este și cel mai umil, un prăpădit din port, veșnic beat, care, și el, ia lucrurile la modul cel mai firesc. Viorel Păunescu, un actor serios, dar, din păcate, prea rar folosit, construiește un personaj foarte plauzibil (joacă bine beția, dar parcă nu consecvent, are momente când iese din ea) și aduce pata de culoare necesară în grupul bărbaților. În fine, femeia, o curvă obosită de viață și meserie căreia Madox i-a promis, firește, că o ia cu el. Mirela Comnoiu Marin, și ea o actriță cu posibilități prea rar exploatate, se achită foarte bine de rol, are un lung monolog – poate prea lung în economia spectacolului, dar așa-i textul –, pe care îl face nuanțat, pendulând inteligent între ridicol și grație. Cinci oameni mărunți, îngrozitor de singuri, pentru care Madox poate fi ultima speranță sau mântuirea sau ultima chemare... Textul și spectacolul sunt deschise.

Într-un articol din *Dilema veche* (nr. 126), Alice Georgescu deplângea decăderea UNATC-ului, care a uitat cum se cresc „actori care să știe nu doar să vorbească și să se miște pe scenă [...], ci să joace efectiv, adică să se prefacă a fi cutare personaj asumându-și în mod credibil pentru privitor biografia aceluia personaj, psihologia și comportamentul lui, felul în care el intră în relație cu alte personaje; [...] regizori care să știe nu doar să-i deplaseze pe actori de colo-colo, ci să construiască o lume – lumea spectacolului – rotundă și împlinită, autonomă și (pe cât cu putință) captivantă“. Din fericire, regizorul și actorii acestui spectacol au terminat mai demult Institutul, își știu foarte bine meseria și fac exact ce visează Alice Georgescu: construiesc o lume adevărată, populată de oameni adevărați cu, între ei, relații adevărate. Ar fi mare păcat ca acest spectacol, la care s-a muncit cinstit, cu dăruire, să piară, conform proiectului, după numai cinci reprezentații.